

[00:00] Водитељ: Српски звуци. Емисија којом обнављамо сећање на наше музичко наслеђе. Овај пројекат је суфинансиран од стране Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије. Ставови изнети у подржаном медијском пројекту нужно не изражавају ставове органа који је доделио средства.

За оперу Сутон С тевана Христића од настајања до данас везују се необични детаљи. На премијери 1925. године дириговао је композитор. Радња једночинке опере догађа се непосредно после пада Дубровачке републике. Текст Иве Војновића Сутон је други део дубровачке триологије. Говори о времену измене друштвених вредности и односа. Занимљиво је да Христић дописује балетски део 50-их година прошлог века, али ноте нестају. И до 22. октобра пре неколико година, дакле 60 и више година, ова опера није била изведена у целости. Данас о опери Сутон разговарамо са нашом сталном сарадницом и саговорницом, музиколошкињом Ањом Лазаревић Коцић

[01:05] Водитељ: А у другом делу наше емисије пренећемо вам и емисију ТВ Фељтон о опери Сутон коју је емитовала Радио телевизија Србије

[01:12] Ања Лазаревић Коцић: Опера Сутон је једно фасцинантно дело које је заправо настало 1925. године. Дакле то је званична година настанка тог дела. И за Христића један па можда први тако велики и значајан композиторски успех. Е сада оно што је наравно јако занимљиво за оперу Сутон јесте чињеница да је дело компоновано опет по некој Христићевој жељи по тексту драме Дубровачке трилогије Иве Војновића. И у суштини то је један текст који је јако инспирисао самог Христића и о ком је дуго промишљао како је сам говорио и дакле сам тај текст по себи је невероватан и та поставка опере Сутон је негде било, хајде да кажемо, то његово званично излагање на сцену било му је јако важно како ће све то како ће да се постави. То је по форми једна класична музичка драма.

Дакле имамо једну, озбиљну оперу или како би то Вагнер заиста и назвао само музичком драмом где опет имамо ситуацију да је данас малтене то немогуће чути. Оно што је урађено то делује неколико пута извођено. У тадашњој Југославији сваки пут се то називало премијером и онда је опет просто нестало са сцене. Није обнављано. И сад ево једне приче то јавност зна да је пре неколико година постављено то. Пре неколико можда има и седам осам година постављено је опет у Мадленијануму и то је нешто на чему се јако дуго радило неколико година јер је требало саму партитуру на неки начин спасти, дигитализовати, прекуцати. Дакле то је било ун ужасном стању. То су читави тимови људи радили. Музиколошки институт у сарадњи са њима је све то урађено од партитуре поновне до једне књиге о самој опери Сутон наше драге професорке Бранке Радовић која је осим што је заправо била директор Мадленијанума, опере Мадленијанума била везана за Крагујевац као професор на ФИЛУМ-у и суштински захваљујући пре свега њеној вољи, једној жељи јер је то био њен дипломски рад када се зарекла отприлике да ће то да постави некад да види на сцени и то је урадила ето пред малтене крај свог живота. Успела је са многим другим људима наравно тако да је то тада постављено на сцену по први пут у односу ето на све те деценије пре тога. Тако да ето надамо се да ће поново доћи време да буде на сталном репертоару

[04:20] Водитељ: Емисија о Сутону својеврстан је наставак документарне емисије. Настала је током проба и припрема на сцени Мадленијанума. Ипак она је и посебна јер фокус ставља на демистификацију настанка самог књижевног дела Иве Војиновића, а потом и композиције Стевана Христића. О томе шта је утицало на оба академика како је Христић читао други део дубровачке триологије, како је изгледало прво извођење 1925. године, да ли су имали проблема и зашто је ова опера блиска и данашњем слушаоцу говоре док Марија Масникоса, музиколог и театролог доктор Рашко Јанковић. Наравно у емисији су уткана и размишљања редитеља Небојше Брадића и диригенткиње Весне Шоуц о томе како треба приступити поставци и извођењу опере Сутон као и нумере из саме опере. Занимљиво је да је ово јединствен документ о једној домаћој опери, а посебно о Сутону Стевана Христића који у интегралној форми није виђен 60 година на домаћој сцени све док није постављен на сцену Мадленијанума. Уредник емисије коју вам преносимо у оквиру данашње емисије Српски звуци, дакле емисије са РТС-а била је Николета Дојчиновић, монтажа Ана Ђурковић, редитељ Сунчица Јерговић. А као што сам рекла емитовала га је Радио телевизија Србије. Сутон

Следи емисија.

[18:25] Водитељ: Слушали сте још једну емисију из серијала Српски звуци. У реализацији учествовала екипа Радија Златоусти. Производња фебруар 2026. године